

به نام خدا

موضوع پروژه: بخشنامه تأخیر مجاز پیمانکاری ناشی از تأخیر در پرداخت مطالبات

کارشناسی ارشد عمران - مدیریت ساخت

پروژه درس اصول و مقررات پیمان

استاد راهنما: جناب آقای دکتر منیر عباسی

تهیه و تنظیم:

محمد هادی محمودی

امیر عباس مجدی

نرگس تیزچنگ

پاییز ۱۳۹۲

موضوع: نحوه محاسبه تأخیرات ناشی از تأخیر در پرداخت صورت وضعیتها

۱- نحوه محاسبه مدت تمدید

چنانچه در پرداخت هر یک از صورت وضعیت های موقت بعد از ضرب الاجل تعیین شده تأخیری رخ داده باشد مدت زمانی که از این بابت به مدت پیمان اضافه میشود از رابطه زیر محاسبه میگردد:

$$\text{مدت تمدید (T)} = \frac{\text{مبلغ صورت وضعیت (}\varphi\text{)}}{\text{دوره صورت وضعیت (t)}} \times \frac{\text{مدت اولیه پیمان (T)}}{\text{مبلغ اولیه پیمان (p)}} \times \text{مدت تأخیر در پرداخت (}\theta\text{)} \times 0.697$$

در رابطه فوق:

- ۱- مدت تمدید (T) عبارتست از تعداد روزهایی که بمدت اولیه پیمان اضافه میگردد.
 - ۲- مبلغ صورت وضعیت (φ) عبارتست از مبلغ ناخالص کارکرد صورت وضعیت که در پرداخت آن تأخیر شده است.
 - ۳- دوره صورت وضعیت (t) عبارتست از فاصله زمانی تاریخ تسلیم صورت وضعیت مورد محاسبه و صورت وضعیت ما قبل آن به کارفرما بر حسب روز
 - ۴- مدت اولیه پیمان (T) عبارت از مدتی است که در پیمان به عنوان مدت پیمان ثبت شده باشد. این مدت به روز تبدیل شده و در رابطه فوق اعمال میگردد.
 - ۵- مبلغ اولیه پیمان (p) عبارتست از مبلغی که در پیمان بعنوان مبلغ پیمان ثبت شده باشد.
 - ۶- مدت تأخیر در پرداخت (θ) عبارتست از فاصله زمانی بین تاریخ واقعی پرداخت و "تاریخ پرداخت طبق پیمان"
- توضیح:** "تاریخ پرداخت طبق پیمان" در مورد صورت وضعیت های موقت عبارتست از ده (۱۰) روز بعد از تاریخ تسلیم صورت وضعیت به کارفرما

مثال ۱:

یک پروژه ای در حین اجرا توسط شرکت پیمانکاری در دریافت یکی از صورت وضعیت ها از طرف کارفرما دچار تأخیری شده است ، جزئیات این پروژه بشرح زیر می باشد:

- مبلغ اولیه پیمان (p) ۱میلیارد و ۴۰۰میلیون تومان
- مبلغ کارکرد صورت وضعیت‌ای که در آن تأخیر شده (φ) ۱۵۰میلیون تومان
- مدت اولیه پیمان (T) ۴۲۰روز
- دوره کارکرد صورت وضعیت ذکر شده (t) ۳۰روز
- مدت تأخیر در پرداخت (θ) ۱۷ روز

مدت تمدید پیمان را محاسبه کنید؟

$$\text{مدت تمدید (T)} = 0.697 \times \text{مدت تأخیر در پرداخت (θ)} \times \frac{\text{مدت اولیه پیمان (T)}}{\text{مبلغ اولیه پیمان (p)}} \times \frac{\text{مبلغ صورت وضعیت (φ)}}{\text{دوره صورت وضعیت (t)}}$$

$$\text{مدت تمدید (T)} = \frac{150000000}{30} \times \frac{420}{1400000000} \times 17 \times 0.697 = 17.77$$

$$\text{مدت تمدید (T)} = 18 \text{ روز}$$

(ماده ۳۶ - شرایط عمومی پیمان) پیش پرداخت :

کارفرما موافقت دارد که به منظور تقویت بنیه مالی پیمانکار ، مبلغی به عنوان پیش پرداخت به پیمانکار پرداخت کند . میزان ، روش پرداخت و چگونگی واریز پیش پرداخت و دیگر ضوابط آن ، براساس دستورالعمل مربوط است که در زمان ارجاع کار نافذ بوده و شماره و تاریخ آن در اسناد و مدارک پیمان درج شده است.

پیمانکار در موعد های مقرر در دستورالعمل پیشگفته ، برای دریافت هر یک از اقساط پیش پرداخت ، درخواست خود را به مهندس مشاور می نویسد . کارفرما پس از تأیید مهندس مشاور ، هر قسط پیش پرداخت را در مقابل تضمین تعیین شده در دستورالعمل ، بدون اینکه وجوهی از آن کسر شود ، پرداخت می نماید.

مهلت پرداخت هر قسط پیش پرداخت ۲۰ روز از تاریخ درخواست پیمانکار که به تأیید مهندس مشاور رسیده است یا ۱۰ روز از تاریخ ارائه تضمین از سوی پیمانکار ، هر کدام که بیشتر است ، می باشد.

۲- نحوه محاسبه تمدید مدت بدلیل تأخیر در پیش پرداخت

هرگاه در پرداخت پیش پرداخت ها تأخیری رخ داده شده باشد مدت زمانی که از این بابت به مدت قرار داد اضافه میشود بشرح زیر محاسبه می گردد.

۲-۱- چنانچه در پرداخت قسط اول پیش پرداخت تأخیر شده باشد مدت تمدید از رابطه زیر محاسبه می گردد :

$$\text{مدت تأخیر در پرداخت} (\theta) \times 0.9 = \text{مدت تمدید} (\mathcal{T})$$

مثال ۲ :

هرگاه از تاریخ ارائه ضمانت نامه از طرف پیمانکار ۲۶ روز گذشته باشد و کارفرما در پرداخت قسط اول پیش پرداخت تأخیر کرده باشد ، مدت تمدید را محاسبه کنید؟

$$\text{مدت تأخیر در پرداخت} : ۱۶ = ۲۶ - ۱۰ \text{ روز}$$

$$\text{مدت تمدید} (\mathcal{T}) = 0.9 \times 16 = 14 \text{ روز}$$

۲-۲- هرگاه در پرداخت اقساط بعدی تأخیری رخ داده باشد مدت تمدید از رابطه زیر بدست می آید :

$$\text{مدت تأخیر در پرداخت } (\theta) \times \frac{\text{مدت اولیه پیمان (T)}}{\text{مبلغ اولیه پیمان (P)}} \times \frac{\text{مبلغ کارکرد آخرین صورت وضعیت } (\varphi)}{\text{تفاضل تاریخ آخرین صورت وضعیت } (t)} = \text{مدت تمدید } (\mathcal{T})$$

و تاریخ دریافت اولین پیش پرداخت

در رابطه

- منظور از آخرین صورت وضعیت ، آخرین صورت وضعیت قبل از تسلیم ضمانت نامه است .
- مدت تأخیر در پرداخت (θ) عبارتست از فاصله زمانی بین تاریخ واقعی پرداخت و ده روز پس از تاریخ تسلیم ضمانت نامه مربوط به کارفرما .

مثال ۳ :

در ادامه مثال ۱ اگر مبلغ کارکرد آخرین صورت وضعیت ۴۰۰ میلیون تومان و تفاضل تاریخ آخرین صورت وضعیت و تاریخ دریافت اولین پیش پرداخت ۳۹۰ روز باشد ، مدت تمدید را این بار محاسبه کنید؟

$$\text{مدت تمدید } (\mathcal{T}) = \frac{400000000}{390} \times \frac{420}{1400000000} \times 17 = 5.23$$

روز 5 = مدت تمدید (\mathcal{T})

۳- چنانچه در پرداخت چند صورت وضعیت و پیش پرداخت تأخیرهایی رخ داده باشد ، مدت تمدید پیمان عبارتست از مجموع مدت‌های تمدیدی که برای هر مورد بدست آید.

تبصره : روش فوق همچنین در حالت هایی که در یک مقطع زمانی معین چند فقره مطالبات پیمانکار پرداخت نشده باشد مورد عمل قرار خواهد گرفت . لکن در این حالتها مجموع مدت تمدید از مدت زمان واقع بین " اولین تاریخ پرداخت طبق پیمان " و تاریخ واقعی آخرین پرداخت در مقطع مورد عمل بیشتر نخواهد بود.

۴- چنانچه یک صورت وضعیت در چند قسط پرداخت شده باشد، هریک از اقساط یک مورد صورت وضعیت تلقی شده و جمع تأخیرات حاصل از آنها به عنوان مدت تمدید ناشی از تأخیر در پرداخت آن صورت وضعیت تلقی می گردد.

- در این حالت بجای حاصل ضرب (مبلغ صورت وضعیت $\times 0.697$) مبالغ خالص دریافتی پیمانکار در هر قسط منظور می گردد.

مثال ۴ :

اگر مثال ۱ را این گونه بیان کنیم که مبلغ خالص دریافتی یک صورت وضعیت ۳۰۰ میلیون تومان است که در ۳ قسط برابر و با فاصله زمانی ۱۰ روز، قسط اول ۲۰ روز از تاریخ دریافت کارفرما پرداخت شده است و آن ۲ قسط دیگر به همین ترتیب دچار تأخیر شده اند، مدت تمدید را محاسبه کنید؟

$$\text{مدت تأخیر در پرداخت } (\theta) \times \frac{\text{مدت اولیه پیمان (T)}}{\text{مبلغ اولیه پیمان (p)}} \times \frac{\text{مبلغ خالص دریافتی } (\varphi)}{\text{دوره صورت وضعیت (t)}} = \text{مدت تمدید } (\mathcal{T})$$

$$\text{روز } 10 = 9.99 = \text{مدت تمدید } (\mathcal{T}) = \frac{100000000}{30} \times \frac{420}{1400000000} \times 10$$

$$\text{روز } 20 = 19.98 = \text{مدت تمدید } (\mathcal{T}) = \frac{100000000}{30} \times \frac{420}{1400000000} \times 20$$

$$\text{روز } 30 = 29.97 = \text{مدت تمدید } (\mathcal{T}) = \frac{100000000}{30} \times \frac{420}{1400000000} \times 30$$

$$\text{مدت تمدید کل } (\mathcal{T}) = 21 + 14 + 7 = 42$$

۵- چنانچه پیمانکار وام یا پیش پرداختی غیر از آنچه در قرارداد پیش بینی و مشخص شده است دریافت کرده باشد مبلغ دریافتی از این بابت بعنوان خالص دریافتی پیمانکار و بابت صورت وضعیت های بعد از دریافت این وامها تلقی میگردد و مادام که جمع مبالغ خالص قابل پرداخت صورت وضعیتهای بعدی باین مبلغ نرسیده باشد، تمدید مدت ناشی از تأخیر پرداخت احتمالی این صورت وضعیتها کان لم یکن تلقی میگردد.

۶- برای اجرای مفاد مذکور در فرم تعیین مدت تمدید ناشی از تأخیر در پرداخت ها (فرم شماره یک) پیوست است .

این فرم باید براساس اطلاعات موجود در پروژه و بعنوان صورتجلسه رسیدگی به تمدید مدت پیمان ناشی از تأخیر در پرداخت تکمیل شده و به امضاء نمایندگی دستگاه اجرائی ، پیمانکار و دستگاه نظارت برسد.

شماره صورت وضعیت	مبلغ کل کارکرد	مبلغ این صورت وضعیت	تاریخ تسلیم صورت وضعیت	تاریخ پرداخت طبق پیمان	تاریخ واقعی پرداخت	دوره صورت وضعیت روز	تأخیر پرداخت	$\tau = 0.697 \times \frac{\varphi}{t} \times \frac{T}{P} \times \theta$	$\tau = 1 \times \frac{\varphi}{t} \times \frac{T}{P} \times \theta$
								یا	
۱									
۲									
۳									
۴									
۵									
								جمع مدت تمدید به روز	
پیمانکار			مهندس مشاور		کارفرما		مدت پیمان		نام طرح
امضاء نماینده پیمانکار			امضاء نماینده مهندس مشاور		امضاء نماینده کارفرما		تاریخ تحویل زمین		مبلغ پیمان

۷- مقطع زمانی که بعنوان " دوره وقوع توقف کار " ناشی از تأخیر در پرداختها تعیین می گردد مقطعی از زمان است

که از نظر مدت مساوی مدت تمدید بوده و از نظر تاریخ وقوع توقف منتهی به " تاریخ واقعی پرداخت " باشد .

" دوره توقف کار " که به ترتیب فوق تعیین میگردد به جدول نهائی رسیدگی به تأخیرات منعکس شده و برای تعیین حدود

تداخل تأخیرات همزمان ناشی از عوامل مختلف مورد استفاده قرار میگيرد.

- این بند از بخشنامه ناظر به تعیین محدوده تاریخی توقف کار می باشد تا با سایر عوامل ایجاد تأخیرات و محدوده

تاریخی آنها مقایسه شود ، تا میزان تداخل آنها مشخص و از جمع کل مدت تمدید کسر گردد.

۸- پس از تعیین کل مدت تمدید بابت تأخیر در پرداختها باید با توجه به مبلغ کل کارکرد طبق صورت وضعیت های قطعی و مبلغ کل پرداخت شده در صورت وضعیتهای موقت (یا ماقبل قطعی پرداخت شده) مدت تمدید قابل قبول از این بابت را طبق فرمول زیر تعیین کنیم :

$$\text{کل مدت تمدید قابل قبول} = \frac{\text{صورت وضعیت قطعی}}{\text{صورت وضعیت موقت}} \times \text{کل مدت تمدید}$$

(ماقبل قطعی پرداخت شده)

در واقع چون مدت تمدید پیمان همواره تابعی از مبالغ صورت وضعیتها می باشد ، در نهایت با محاسبه صورت وضعیت قطعی و مشخص شدن وضعیت نهایی پیمانکار از لحاظ مالی مدت تمدید پیمان قطعی بابت دیر کرد در پرداختها نیز دستخوش تغییر شده و کاهش یا افزایش می یابد.

۹- این دستورالعمل صرفاً برای محاسبه مدت تمدید ناشی از تأخیر در پرداخت صورت وضعیتها و پیش پرداخت های پیمانکار می باشد و هر نوع آثار مالی و حقوق ناشی از تمدید مدت پیمان طبق ضوابط مربوطه اعمال میگردد و مفاد آن جز در مورد تمدید مدت پیمان قابل استفاده نیست .

(ماده ۳۷ - شرایط عمومی پیمان) پرداختها :

الف) در آخر هر ماه ، پیمانکار ، وضعیت کارهای انجام شده از شروع کار تا آن تاریخ را که طبق نقشه های اجرایی ، دستور کارها و صورتجلسه هاست اندازه گیری می نماید و مقدار مصالح و تجهیزات پای کار را تعیین می کند ، سپس براساس فهرست بهای منضم به پیمان ، مبلغ صورت وضعیت را محاسبه کرده و آن را در آخر آن ماه تسلیم مهندس ناظر می نماید . مهندس مشاور ، صورت وضعیت پیمانکار را از نظر تطبیق با اسناد و مدارک پیمان کنترل کرده و در صورت لزوم با تعیین دلیل اصلاح می نماید و آن را در مدت حداکثر ۱۰ روز از تاریخ دریافت از سوی مهندس ناظر ، برای کارفرما ارسال می نماید و مراتب را نیز به اطلاع پیمانکار می رساند . کارفرما صورت وضعیت کنترل شده ، از سوی مهندس مشاور را رسیدگی کرده و پس از کسر وجوهی که بابت صورت وضعیتهای موقت قبلی پرداخت شده است و همچنین اعمال کسور قانونی و کسور متعلقه طبق پیمان ، باقیمانده مبلغ قابل پرداخت به پیمانکار را حداکثر ظرف ۱۰ روز از تاریخ وصول صورت وضعیت ، با صدور چک به نام پیمانکار ، پرداخت می کند . با پرداخت صورت وضعیت موقت ، تمام کارها و مصالح و تجهیزاتی که در صورت وضعیت مزبور درج گردیده است متعلق به کارفرماست ، لیکن به منظور اجرای بقیه کارهای موضوع پیمان ، به رسم امانت تا موقع تحویل موقت ، در اختیار پیمانکار قرار می گیرد. مقادیر درج شده در صورت وضعیتهای موقت و پرداختهایی که بابت آنها به عمل می آید جنبه موقت و علی الحساب دارد و هر نوع اشتباه اندازه گیری و محاسباتی و جز اینها ، در صورت وضعیتهای بعدی یا در صورت وضعیت قطعی ، اصلاح و رفع می شود . به منظور ایجاد امکان برای تهیه ، رسیدگی و تصویب صورت وضعیت قطعی در مهلتهای تعیین شده در ماده ۴۰ ، پیمانکار باید ، ضمن اجرای کار و پس از اتمام هر یک از اجزای آن نسبت به تهیه متره های قطعی و ارائه آنها به مهندس مشاور برای رسیدگی همراه با صورتجلسهها و مدارک مربوط اقدام نماید، این اسناد باید در تهیه صورت وضعیتهای موقت نیز مورد استفاده قرار گیرد.

تبصره ۱. هرگاه به عللی صورت وضعیت ارسالی از طرف مهندس مشاور مورد تأیید کارفرما قرار نگیرد ، کارفرما پس از وضع کسور تعیین شده ، در این ماده تا ۷۰ درصد مبلغ صورت وضعیتی را که مهندس مشاور ارسال نموده است ، به عنوان علی الحساب و در مدت مقرر در این ماده در وجه پیمانکار پرداخت می کند و صورت وضعیت را همراه با دلایل رد آن ، برای تصحیح به مهندس مشاور برمی گرداند ، تا پس از اعمال اصلاحات لازم در مدت حداکثر ۵ روز ، دوباره به شرح یاد شده ، برای کارفرما ارسال شود و بقیه مبلغ به ترتیب پیشگفته به پیمانکار پرداخت گردد . در این صورت ، مهلت پرداخت مبلغ صورت وضعیت از تاریخی شروع می شود که صورت وضعیت تصحیح شده تسلیم کارفرما شود .

تبصره ۲. هرگاه پیمانکار نسبت به صورت وضعیتی که به شرح پیشگفته اصلاح شده است معترض باشد ، اعتراض خود را با ذکر دلیل ، حداکثر ظرف یک ماه ، به کارفرما اعلام می کند تا مورد رسیدگی قرار گیرد .

تبصره ۳. اگر پیمانکار در موعد مقرر صورت وضعیت موقت را تهیه و تسلیم مهندس ناظر نکند ، مهندس مشاور با تأیید کارفرما و به هزینه پیمانکار اقدام به تهیه آن می کند و اقدامات بعدی برای رسیدگی و پرداخت آن را به ترتیب این ماده به عمل می آورد . در این حالت ، هیچگونه مسئولیتی از نظر تأخیر در پرداخت صورت وضعیت مربوط متوجه کارفرما نیست .

ب) در پیمانهایی که مشمول تعدیل آحادها هستند ، پس از تأیید هر صورت وضعیت موقت از سوی کارفرما ، پیمانکار صورت وضعیت تعدیل آحادهای آن صورت وضعیت را براساس آخرین شاخصهای اعلام شده محاسبه می نماید و به منظور بررسی و پرداخت به نحوی که در بند " الف " تعیین شده است ، برای مهندس مشاور ارسال می کند .

تبصره . اگر به هر دلیل و غیر از قصور پیمانکار ، تعدیل کارکردهای هر نیمه از سال (سه ماه اول و دوم یا سوم و چهارم) پس از سپری شدن سه ماه از آن نیمه سال ، با شاخصهای قطعی ، پرداخت نشود ، طبق بند ۹ ماده ۳۰ عمل خواهد شد .

ج) برای پرداخت وجوه دیگری که به موجب اسناد و مدارک پیمان به پیمانکار تعلق می گیرد ، مهندس مشاور ، ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ دریافت صورتحساب پیمانکار ، آن را رسیدگی می کند و به کارفرما تسلیم می نماید تا طبق بند " الف " برای رسیدگی و پرداخت آن اقدام شود .

طبق بند ۹ ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان : هرگاه کارفرما نتواند تعهدات مالی خود را در مواعدهای درج شده در اسناد و مدارک پیمان انجام دهد ، این امر (طبق متن بند الف ماده ۳۰) موجب افزایش مدت اجرای کار شود و پیمانکار می تواند در خواست تمدید مدت پیمان را بنماید..

طبق بند ۳ ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان : هرگاه کارفرما در تحویل کارگاه ، ابلاغ دستور کارها یا نقشه ها و تحویل مصالحی که تهیه آنها به عهده اوست ، تأخیر کند. تأخیر در ابلاغ دستور کارها و نقشه ها به شرطی مشمول این بند است که پیمانکار با توجه به برنامه زمانی تفضیلی، آنها را از مهندس مشاور درخواست کرده باشد ، این امر (طبق متن بند الف ماده ۳۰) موجب افزایش مدت اجرای کار شود و پیمانکار می تواند در خواست تمدید مدت پیمان را بنماید..

طبق بند ۴ ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان : اگر در تحویل مصالحی که فروش آنها لزوماً باید با حواله کارفرما صورت گیرد تأخیر ایجاد شود ، به شرطی که پیمانکار با توجه به برنامه زمانی تفضیلی برای تهیه آنها بموقع اقدام کرده باشد ، این امر (طبق متن بند الف ماده ۳۰) موجب افزایش مدت اجرای کار شود و پیمانکار می تواند در خواست تمدید مدت پیمان را بنماید..

طبق بند ج ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان : در پایان مدت اولیه پیمان یا هر تمدید مدت پیمان ، اگر کار به اتمام نرسیده باشد ف مهندس مشاور با کسب نظر پیمانکار و باتوجه به موارد تعیین شده در بند الف ماده ۳۰ شرایط عمومی پیمان (در اینجا بند ۹ مدنظر است) علل تأخیر کار را بررسی می کند و میزان مدت مجاز و غیر مجاز آن را با توافق پیمانکار تعیین می نماید و نتیجه را به کارفرما گزارش می کند و سپس نظر کارفرما را در مورد میزان مجاز یا غیر مجاز تأخیر کار به پیمانکار اعلام می کند و معادل مدت تأخیر مجاز ، مدت پیمان را تمدید می نماید. (البته در بیشتر موارد این بررسی به انتهای کار و پس از تحویل موقت موقوف می شود).

در صورتی که طبق بند فوق تأخیرات غیر مجاز تشخیص داده شود ، طبق بند ب ماده ۵۰ شرایط عمومی پیمان عمل میشود.

❖ بخشنامه شماره ۵۱۸۸/۵۷/۱۳۰۰ مورخ ۱۳۶۱/۰۴/۰۸

پیرو بخشنامه شماره ۱۱۰۸۲/۵۴/۵۰۹۰ مورخ ۱۳۶۰/۰۹/۰۲ چون برای برخی از دستگاههای اجرایی ابهاماتی درباره کاربرد بخشنامه مذکور و ارتباط آن با شرایط عمومی پیمان پیش آمده است. بدینوسیله موارد ذیل جهت اعمال در محاسبه تأخیرات مجاز ناشی از تأخیر در پرداختها اعلام میگردد:

۱- در مواردی که ماده ۳۷ شرایط عمومی پیمان دقیقاً رعایت نشده و دوران هر صورت وضعیت بیش از یکماه بطول انجامیده باشد، " تاریخ پرداخت طبق پیمان " مذکور در توضیح ذیل بند (۶-۱) بجای ده روز بعد از تاریخ تسلیم صورت وضعیت به کارفرما، از فرمول زیر محاسبه میگردد:

$$\text{مدت مجاز برای تاریخ پرداخت} = \frac{\text{مدت مجاز طبق پیمان برای رسیدگی} \times \text{دوره صورت وضعیت (روز)}}{\text{یکماه (30روز)}}$$

مثال:

اگر صورت وضعیت یک دوره ۴۰ روزه نوشته شده باشد، مدت مجاز پرداخت را محاسبه کنید؟

$$\text{مدت مجاز برای تاریخ پرداخت} \leftarrow \frac{40 \times 10}{30} = 13 \text{ روز}$$

۲- دستگاه های اجرائی مدت تمدید پیمان ناشی از تأخیر در پرداخت ها را یکبار با روش های متداول خود و یکبار بر مبنای بخشنامه شماره ۱۱۰۸۲/۵۴/۵۰۹۰ مورخ ۱۳۶۰/۰۹/۰۲ و رعایت مفاد بند یک بالا محاسبه نموده و هر کدام را که بار مالی کمتری ایجاد میکند، ملاک عمل قرار دهند.